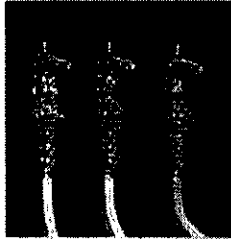

INSTITUTE
FOR
JEWISH
CONTINUITY

OPPORTUNITIES FOR LIFE-LONG LEARNING

7504 SEVEN MILE LANE · BALTIMORE, MD 21208

410-415-3755 · INFO@GOIJC.ORG · WWW.GOIJC.ORG

Purposeful Prayer: Dialogue with the Divine

Shemonah Esrei – Part I:

Rabbi Shmuel Silber

January 28th, 2013

THIS COURSE IS DEDICATED IN MEMORY OF:

אסתר חיה זל בת צבי ופרומה עלקא פייגא בת מאיר ופשא לאה זל נח בן אברהם ופייגא זל
תהא נשמתם צרורות בצרור החיים

MAY THEIR SOULS BE BOUND IN THE EVERLASTING BOND OF LIFE

Introduction to the Amidah

1. תלמוד בבלי מסכת מגילה דף יז עמוד ב
תפלה מנא לן? דתניא: שמעון הפקולי הסדיר שמונה עשרה ברכות לפני רבן גמליאל על הסדר ביבנה. אמר רבי יוחנן, ואמרי לה במתניתא תנא: מאה ועשרים זקנים ובהם כמה נביאים תיקנו שמונה עשרה ברכות על הסדר.

2. רש"י מסכת מגילה דף יז עמוד ב
כפקולי - יש אומרים שמשתכר בלמר גפן, שנקרא פקולא.

3. תולדותיו של שמעון הפקולי
שמעון הפקולי - תנא בדור השני - השלישי. סידר י"ח ברכות (תפלת שמונה עשרה) לפני רבן גמליאל (ברכות כ"ח ע"ב), ואת שמו פיקולי פרש"י: "יש אומרים שמשתכר בצמר גפן שנקרא פקולא" (מגילה י"ז ע"ב ד"ה: הפקולי).

4. The World of Prayer: Rabbi Elie Munk (page 120)

According to Talmudic tradition, the ש"ע was instituted by the 120 men of the Great Assembly, among whom were the last of the Prophets. This statement seems to contradict the assertion that שמעון הפקולי, Simon the flax-worker, arranged the 18 benedictions under the aegis of Rabban Gamliel II. Several hundred years separate these two periods in history. The Talmud (Megillah 17b) reconciles the two conflicting statements by asserting (an assertion which has been variously discussed and interpreted) that the Tefillah had been forgotten during the interim and had to be reinstated.

5. רמב"ם הלכות תפילה ונשיאת כפים פרק א הלכה ד
כיון שגלו ישראל בימי נבוכדנצר הרשע נתערבו בפרס ויוון ושאר האומות ונולדו להם בנים בארצות הגוים ואותן הבנים נתבלבלו שפתם והיתה שפת כל אחד ואחד מעורבת מלשונות הרבה וכיון שהיה מדבר אינו יכול לדבר כל צורכו בלשון אחת אלא בשיבוש שנאמר ובניהם חצי מדבר אשדודית וגו' ואינם מכירים לדבר יהודית וכלשון עם ועם ומפני זה כשהיה אחד מהן מתפלל תקצר לשונו לשאול חפציו או להגיד שבח הקדוש ברוך הוא בלשון הקדש עד שיערבו עמה לשונות אחרות, וכיון שראה עזרא ובית דינו כך עמדו ותקנו להם שמנה עשרה ברכות על א הסדר, שלש ראשונות שבח לה' ושלש אחרונות הודיה, ואמצעיות יש בהן שאלת כל הדברים שהן כמו אבות לכל חפצי איש ואיש ולצרכי הציבור כולן, כדי שיהיו ערוכות בפי הכל וילמדו אותן ותהיה תפלת אלו העלגים תפלה שלימה כתפלת בעלי הלשון הצחה, ומפני ענין זה תקנו כל הברכות והתפלות מסודרות בפי כל ישראל כדי שיהא ענין כל ברכה ערוך בפי העלג.

6. יד המלך הלכות תפילה ונשיאת כפים פרק א הלכה ד

הנה החילוק אשר בין קודם תקנת שמונה עשרה שתקנו אנשי כנסת הגדולה ובין אחר התקנה, דקודם התקנה היה כל אחד מתפלל כפי נדבת לבו וכפי הנוסחא באיזה לשון אשר הכין לו, וכמו שאמרו [סוטה לב, א] דתפלה בכל לשון. לא כן אחר התקנה שתקנו אנשי כנסת הגדולה תפלת שמונה עשרה. הנה החילוק הזה עצמו הוא גם בלשון של התפלה, דכמו דאחר התקנה שוב אין רשאי שום אדם להוציא ידי חובת תפלתו באיזה נוסחא אחרת, ואף אם אחד יודע ומבין היטב לדבר צחות בלשון קודש במליצה נמהרה, בכל זאת אינו רשאי לשנות שום דבר מנוסחת התפלה שתקנו אנשי כנסת הגדולה, וכמו שאמרו [ברכות מ, ב] כל המשנה ממטבע שטבעו חכמים בברכות הרי זה ברכה לבטלה, ומשום דאנשי כנסת הגדולה גזרו על היודע ומבין משום אדם שאינו יודע, ולכן תקנו נוסח השוה לכל נפש אשר אין ביד שום אדם לשנותו. כמו כן עכשיו שתקנו חכמים נוסח זה בלשון הקודש אף דמדין תורה תפילה הוא בכל לשון, זה היה רק קודם התקנה, אבל אחר תקנת שמונה עשרה שתקנו בלשון הקודש שוב אין ביד שום אדם לשנות ולהתפלל נוסח זה באיזה לשון אחר. ואף דיודע היטב בלשון זה בכל זאת גזרינן היודע משום שאינו יודע. וכל איש הישר בעיניו יראה דעיקר דיקדוק ואריכות לשון רבינו בהלכה זו לא על איסור שינוי גוף נוסח התפלה נאמר רק על שינוי לשון קאי, להורות לנו דגם נוסח זה עצמו של שמונה עשרה שתקנו אנשי כנסת הגדולה בלשון הקודש אסור לשנותו להתפלל נוסח זה בלשון אחר. אבל באיסור שינוי גוף הנוסח של שום ברכה שתקנו חז"ל כבר כתב רבינו הלכה מיוחדת בפני עצמו בפרק א' הלכות ברכות הלכה ה', דבכל הברכות כולן אסור לשנות מן המטבע שטבעו חכמים בהם, ובודאי דלא גרע ברכות שמונה עשרה מכל שאר ברכות, אלא ודאי דכל כוונת רבינו בהלכה זו רק על איסור שינוי הלשון לבד נאמר וכמו שכתבתי.

YAD HAMELEKH - R. Eleazar Landau was born in 1788 to R. Israel Landau, the youngest son of R. Ezekial Landau (the author of the Noda Bi-Yehuda). Following his marriage he taught Torah in Lemberg. Already in 1810 he published a small portion of his *Yad HaMelekh*, a commentary on Maimonides' *Mishneh Torah*, together with the edition of the *Mishneh Torah* published at that time in Lemberg. For a certain period of time he lived in Vienna; in 1829 he moved to Brody. He passed away in a plague of cholera only two years later, in 1831.

Structure:

7. תלמוד בבלי מסכת ברכות דף לד עמוד א

אמר רב יהודה: לעולם אל ישאל אדם צרכיו לא בשלש ראשונות, ולא בשלש אחרונות, אלא באמצעיות. דאמר רבי חנינא: ראשונות – דומה לעבד שמסדר שבח לפני רבו, אמצעיות – דומה לעבד שמבקש פרס מרבו, אחרונות – דומה לעבד שקבל פרס מרבו ונפטר והולך לו.

8. ספר הרוקח הלכות תפילה סימן שכב

וכשיחפוץ להתפלל ילך לפניו ג' פסיעות שכתוב ג' הגשות לתפלה. ויגש אברהם. ויגש יהודה. ויגש אליהו. ועוד כתיב ורגליהם ב' רגל א' ואחר ישרה.

ROKEACH - R. Elazar of Worms (the Rokeach) was born in Magentzia circa 4920 (1160 CE). He lost his wife and children during the Crusades, and he himself and many of his students were badly wounded. R. Elazar died in Worms at the end of the fifth millenium (circa 4990 - 1230 CE), and was buried there. His study hall still stands today; it is known as Rashi's *beit medrash*.

9. Prayerfully Yours (page 153)

Before beginning the *Amidah*, it is customary to take three steps forward. The source for this practice is R' Eliezer, Baal HaRokeach, who states that this represents the three layers on Sinai through which Moses had to pass to reach the *Shechinah* (Divine presence): "darkness, cloud and thick fog" (*Deuteronomy* 4:11). To make this practice effective, we should reflect on this when we take the three steps.

The Chassidic master, R' Mendel of Rimanov, was walking with his disciples when he found a child crying. When he inquired as to the reason for the crying, the child said, "I was playing hide-and-seek with my friends; I hid myself, but no one came to look for me." R' Mendel turned to his students and said, "Can you imagine the anguish of God, Who has concealed Himself in the world, but no one looks for Him."

The failure to look for God may be due to darkness; i.e., there is no awareness whatever that He is present. Just as in total darkness one is not aware of the presence of anything, so there can be a total lack of awareness of God's presence.

There are people who have an awareness that there is a God and that He is present in the world, but they cannot find Him because their thinking lacks the necessary clarity. Their thinking is, as it were, in a cloud. In contrast to the utter darkness, they may grope for God, but are without direction.

The third barrier to finding God is the most difficult to navigate. In a thick fog, one can detect that there are objects, but

can easily mistake them for being something other than what they are. This corresponds to a view of the world where one observes things happening, but sees them as being due to "natural" or accidental causes. One fails to recognize the handiwork of God in everything. One sees things and can think fairly clearly, but his thinking leads to the wrong conclusions. Moses cautioned the Israelites not to be misled into thinking that their success is due to their own strength and cunning (*Deuteronomy* 8:12-18). Even after being eyewitnesses to the extraordinary miracles of the Exodus and the forty years in the wilderness, the Israelites were still vulnerable to the delusion that it was they, rather than God, who wrought their success.

Proper *kavannah* for the *Amidah* requires a conviction that God is present and is in constant control of the world. The three steps we take should not be mechanical but should stimulate our thinking. God has concealed Himself in the world and longs for us to find Him.

10. דברים פרק ד פסוק יא

ותקרבו ותעמדון תחת ההר וההר בער באש עד לב השמים חשך ענן וערפל:

11. And you approached and stood at the foot of the mountain, and the mountain burned with fire up to the midst of the heavens, with darkness, a cloud, and opaque darkness.

Introductory Phrase:

11. תלמוד בבלי מסכת ברכות דף ט עמוד ב
והא אמר רבי יוחנן: בתחלה הוא אומר: +תהלים נא+ ה' שפתי תפתח

12. תהלים פרק נא

א לְמַנְצֵחַ מְזֻמֹּר לְדוֹד: ב בְּבֹא־אֱלֹוֹ נָתַן הַנְּבִיא כְּאֶשֶׁר-כָּא אֶל-בַּת-שֹׁבַע: ג חֲנָנִי אֱלֹהִים כְּחֶסֶדְךָ כְּרַב
רְחֻמֶיךָ מִחֵה פִשְׁעֵי: ד הֶרְבֵּה [הֶרַב] כְּבִסְנֵי מַעֲוֵנֵי וּמַחֲטָאֵי טְהַרְנִי: ה כִּי-פִשְׁעֵי אָנִי אֲדַע וְחַטָּאתִי נֶגְדִי
תָּמִיד: ו לֵךְ לְכַדֶּךָ | חַטָּאתִי וְהִרַע בְּעֵינֶיךָ עֲשִׂיתִי לְמַעַן-תִּצְדַּק בְּדַבְרֶךָ תִּזְכֶּה כְּשִׁפְטֶךָ: ז הֵן-בְּעֶוְוֹן
חֹלְלֵתִי וּבְחַטָּא יִחַמְתָּנִי אָמֵי: ח הֵן-אֲמַת חִפְצָתָ בְּטַחֲוֹת וּבִסְתָם חֲכָמָה תוֹדִיעֵנִי: ט תַּחֲטָאֵנִי בְּאִזּוֹב
וְאִטְהַר תִּכְבֹּסְנִי וּמַשְׁלֵג אֲלַבֵּינִי: י תִּשְׁמִיעֵנִי שִׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה תִּגְלָנָה עֲצָמוֹת דַּכִּיתִי: יא הִסְתַּר פְּנֶיךָ מִחַטָּאֵי
וְכָל-עֲוֹנֹתֵי מַחֵה: יב לֵב טָהוֹר בְּרָא-לִי אֱלֹהִים וְרוּחַ נְכוֹן חִדָּשׁ בְּקִרְבִּי: יג אֶל-תִּשְׁלִיכֵנִי מִלְּפָנֶיךָ וְרוּחַ
קִדְשֶׁךָ אֶל-תִּקַּח מִמֶּנִּי: יד הַשִּׁיבָה לִי שִׁשׁוֹן יִשְׁעֶךָ וְרוּחַ נְדִיבָה תִּסְמְכֵנִי: טו אֲלַמְּדָה פִשְׁעִים דְּרַכִּיךָ
וְחַטָּאִים אֲלִיךָ יָשׁוּבוּ: טז הֲצִילֵנִי מִדְּמַיִם | אֱלֹהִים אֱלֹהֵי תְּשׁוּעָתִי תִרְנַן לְשׁוֹנֵי צְדָקָתְךָ: יז אֲדַנִּי שִׁפְתֵי
תִּפְתַּח וְפִי יִגִּיד תְּהַלְתֶּךָ: יח כִּי | לֹא-תַחְפֹּץ זִבַּח וְאֲתַנְּה עוֹלָה לֹא תִרְצֶה: יט זַבְחֵי אֱלֹהִים רוּחַ נְשִׁפְרָה
לְבַנְשֵׁבֶר וְנִדְכָה אֱלֹהִים לֹא תִבְזֶה: כ הִיטִיבָה בְּרִצּוֹנְךָ אֶת-צִיּוֹן תִּבְנֶה חוֹמוֹת יְרוּשָׁלַם: כא אֲז תַּחְפֹּץ
זַבְחֵי-צְדָק עוֹלָה וְכָלִיל אֲז יַעֲלוּ עַל-מִזְבְּחֶךָ פְּרִים:

13. אלשיך על תהלים פרק נא פסוק יז

שאתה שפתי תפתח שתלמדני ותעזרני להתפלל.

14. קדושת לוי דברים פרשת ואתחנן

... אלא על כרחך דלא היה בכלל תקוני התפלה דאנשי כנסת הגדולה, ובתר הכי דתיקנו ליה הוי ליה
כתפלה אריכתא. והטעם הוא, ד'אדני שפתי' הוא שנוכל להתפלל, ובזמן התנאים והקודמים להם לא
היו צריכין להתפלל על זה, כי בוודאי היה תפלתם זכה, ואחר כך שנתמעטו הלבבות ברכות הימים,
הוצרכו לקבוע תפלה על שתהא תפילתנו זכה. ונמצא יש לנו ב' בחינות בתפלה. א', התפלה עצמה.
והב', התפלה שיהיה יכול להתפלל.